

**ВПРОВАДЖЕННЯ
СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

**IMPLEMENTATION OF MODERN
TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF
ENSURING QUALITY TRAINING OF FUTURE
SPECIALISTS IN PRESCHOOL EDUCATION**

**збірник наукових праць за матеріалами
Міжнародної (заочної) науково-практичної
конференції**

21-22 лютого 2024 р.

Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ
ТА ФАХОВИХ МЕТОДИК



**ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

**IMPLEMENTATION OF MODERN TECHNOLOGIES
IN THE PROCESS OF ENSURING QUALITY TRAINING
OF FUTURE SPECIALISTS IN PRESCHOOL EDUCATION**

Збірник наукових праць

Хмельницький – 2024

Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти

**УДК 371.134/373.21:005.342(063)
В 82**

Рекомендовано до друку рішенням кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик (протокол № 7 від 26 лютого 2024 року) та вченої ради (протокол № 2 від 28 лютого 2024 року) Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Рецензенти:

Атрощенко Тетяна Олександрівна, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету, доктор педагогічних наук, професор, м. Мукачево;

Галус Олександр Мар'янович, проректор з наукової роботи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, заслужений діяч науки і техніки України, доктор педагогічних наук, професор, м. Хмельницький;

Гнізділова Олена Анатоліївна, завідувач кафедри дошкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, доктор педагогічних наук, професор, м. Полтава.

В 82 Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти: збірник наукових праць / укладачі: Мисик О.С., Миськова Н.М., Онофрійчук Л.О., Пісоцька Л.С., Розгон В.В.; За заг.ред. проф. Зданевич Л.В. Хмельницький : ХГПА, 2024. 778 с.

У збірнику наукових праць представлено матеріали Міжнародної (заочної) науково-практичної конференції «Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти» (21-22 лютого 2024 року), які включають статті відомих учених України та закордонних країн, викладачів закладів вищої освіти, докторантів, аспірантів, здобувачів, практичних працівників закладів освіти з таких напрямів: сучасні підходи до забезпечення якості управління в системі дошкільної освіти; психолого-педагогічний супровід дітей раннього та дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти; орієнтири освіти для сталого розвитку у професійній діяльності педагогів-дошкільників; формування готовності майбутніх фахівців дошкільної освіти до створення інклюзивного середовища у ЗДО; впровадження інноваційних технологій в освітній процес ЗДО; національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку в умовах сьогодення» актуальні проблеми підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Збірник наукових праць адресований науковцям, магістрам освіти, педагогам-практикам, фахівцям у галузі дошкільної та професійної освіти, майбутнім вихователям та вихователям ЗДО.

За достовірність фактів, дат, назв, посилань на літературні джерела тощо відповідальність несуть автори матеріалів

УДК 371.134/373.21:005.342(063)

© Л.В.Зданевич, О.С.Мисик, Н.М.Миськова,
Л.О.Онофрійчук, Л.С.Пісоцька, В.В.Розгон, 2024

© Кафедра дошкільної педагогіки, психології та фахових методик, 2024

© Факультет дошкільної освіти та психології, 2024

© Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, 2024

Янкович Олександра Іванівна,

доктор педагогічних наук, професор,
Куявсько-Поморська академія
(м. Бидгощ, Польща);

Гладюк Тетяна Володириівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,
Тернопільський національний
педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка

РАННЄ ВТРУЧАННЯ ЯК СИСТЕМА ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ РОЗВИТКУ ТА ГРУПИ РИЗИКУ І ЇХНІХ РОДИН У ПОЛЬЩІ

Вирішення проблем раннього втручання в Україні передбачає використання європейського досвіду. Однією з країн, де стрімко розвивається підтримка дітей раннього віку з порушеннями розвитку або групи ризику, є Польща. Вагомість зазначеної проблеми засвідчує той факт, що 2018 рік на запит польського Товариства людей із порушеннями інтелектуального розвитку (Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelaktu) проголошений роком раннього втручання. Саме тоді виповнилося 40 років із часу виникнення підтримки дітей із порушеннями розвитку та їхніх родин. У січні 1978 р. у Варшаві з ініціативи Комітету допомоги дітям спеціальної турботи було створено перший у Польщі осередок раннього втручання як відповідь на запити батьків, що мали дітей, які потребували ранньої, комплексної і неперервної опіки. Згодом осередки раннього втручання виникали у Щеціні, Жешуві, Кельце. Важливою віхою в генезі раннього втручання є створення у 1986 р. у Катовіце реабілітаційно-освітньо-виховного осередку – першого в Польщі закладу для дітей і молоді з порушеннями інтелектуального розвитку й обмеженнями в русі.

На сучасному етапі проблему раннього втручання студіюють Ґ. Вальчак (G. Walczak) [2], Й. Ґлодковська (J. Głodkowska) [2], А. Ельшковська (A. Elszkowska) [1], І. Конечна (I. Konieczna) [2], Ф. Кравчик (F. Krawczyk) [1], Р. Пйотрович (R. Piotrowicz) [2; 4], К. Раабе (K. Raabe) [1], Й. Рафал-Луневська (J. Rafał-Łuniewska) [1], Б. Сідор-Пекарська (B. Sidor-Piekarska) [5], Е. Соболевська (E. Sobolewska) [3] тощо.

Термін «раннє втручання» у вузькому розуміння польська вчена Б. Сідор-Пекарська трактує як організовану систему багатопрофільної допомоги, що надається дітям раннього віку з порушеннями розвитку спеціальною мультидисциплінарною командою. Метою такої опіки є покращення можливостей розвитку дитини, усунення порушення і попередження вторинних наслідків дисфункцій розвитку. Раннє втручання – це сукупність рекомендацій, послуг, що надаються дуже малим дітям та батькам на їхнє прохання [5, с. 130].

Нормативною основою організації та проведення супроводу раннього втручання є стаття 127 (розділ 5) Закону про освіту (2016 р.) та розпорядження Міністра національної освіти від 24 серпня 2017 р. у справі організації ранньої підтримки розвитку дітей [1, с. 26].

У польській системі раннього втручання чітко розроблений алгоритм дій від діагностики порушень та загроз їхнього виникнення до створення й функціонування команди ранньої підтримки розвитку дитини. Ця команда визначає багатопрофільну програму оздоровлення дитини. У програмі передбачені: активізація соціальної взаємодії учасника і підготовка до навчання в школі; усунення бар'єрів і обмежень у середовищі, що перешкоджають нормальній життєдіяльності дитини; підтримка родини щодо реалізації програми; дії, визначені залежно від потреб; оцінка успішності дитини.

У Польщі постійно розробляються нові методи роботи в контексті підтримки дітей із відхиленнями в розвитку. Популярними є методи розвивального руху Вероніки Шернборн (Weronika Sherborn), контакту і комунікації Крістофера Кнілла (Christopher Knill), сенсорної інтеграції, різноманітні забави, під час яких відбувається оздоровлення, тощо [1, с. 27].

Використовуються також зоотерапія, відеотренінги комунікації [2, с. 405–445].

Вагоме місце в ранньому втручанні відводиться підтримці родин, у яких ростуть діти з порушеннями розвитку.

На основі аналізу праць польських учених Б. Сідор-Пекарська визначила три типи поведінки (три життєві лінії) батьків, що мають дитину, у якої діагностовано порушення розвитку. Батьки першого типу відчують труднощі, щоб прийняти дитину такою, якою вона є. Вони неохоче контактують із педагогами та фахівцями. Удома обмежено спілкуються з

дитиною в напруженій атмосфері. Батьки другого типу шукають компроміс між потребами дитини та реалізацією своїх попередніх життєвих планів. І лише батьки третього типу активно включаються в догляд та виховання дитини. Їхніми найважливішими завданнями стають опіка, терапія, реабілітація. Вони не відмовляються від своїх планів, лише дещо переоцінюють їх. Активно співпрацюють у громадських організаціях, товариствах, залучаються до діяльності у фондах, асоціаціях, спрямованих на допомогу дітям, тощо. Допомога батькам як компонент системи раннього втручання може набувати інституалізованих форм і здійснюватися в клініках, лікарнях, терапевтичних центрах [5, с. 137]. Батьки можуть отримати спеціалізовані опікунські послуги [5, с. 138].

Польський досвід раннього втручання є корисним і для України, зокрема заслуговують на увагу методи підтримки дітей із порушеннями розвитку, різновекторна допомога батькам, що виховують таких дітей.

Список використаних джерел

1. Elszkowska A., Golon A., Raabe K., Krawczyk F., Majcher D., Niklewska-Piotrowska E., Piotrowicz R., Rafał-Łuniewska J. *Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w teorii i w praktyce*. Warszawa: Ośrodek Rozwoju Edukacji, 2017. 107 s. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/J.Rafal-uniewskaWczesnewspomaganierozwojudziecka.pdf>

2. Interdyscyplinarne konteksty wczesnej interwencji, wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka: monografia pod redakcją Joanny Głodkowskiej, Iwony Koniecznej, Radosława Piotrowicza, Grażyny Walczak. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2017. 477 s. URL: <https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/20403/Interdyscyplinarne%20Konteksty%20Wczesnej%20Interwencji%2C%20Wczesnego%20Wspomagania%20Rozwoju%20Dziecka.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

3. Ocena aktualnego stanu świadczeń w obszarze Wczesnej Interwencji / Wczesnego Wspomaganie Rozwoju w Polsce. Opracowanie: Małgorzata Dońska-Olszko, Elżbieta Sobolewska. Warszawa, 2018. URL: <https://www.agora-eci.eu/wp-content/uploads/2019/02/2018-country-report-Ezra-POLAND-in-Polish.pdf>

4. Piotrowicz R. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka –

Чаус А.В. Інноваційні технології в системі управління закладами освіти як психолого-педагогічна проблема	715
Шелепко Г.В. Формування основ художньо-конструкторських умінь у дітей старшого дошкільного віку засобом сучасного українського етнодизайну	719
Шоловей А.А. Англійська для сучасних малюків	724
Шулигіна Р.А. Визначальні позиції формування природничо-екологічної компетентності у дітей старшого дошкільного віку	727
Юркова І.В., Данчук І.В. Реалізація змісту парціальної програми «Інтелектуальна мозаїка» як умова сенсорного виховання дітей третього року життя	732
Юрчук О.І. Сучасний ігровий простір ЗДО як умова збереження і зміцнення здоров'я дітей	736
Юрчук О.С. Психологічна резильєнтність як особистісний ресурс майбутніх вихователів ЗДО	740
Яблонська З.О. Ранкові зустрічі з дітьми в закладі дошкільної освіти: організаційно-методичний вимір	743
Янкович О.І., Гладюк Т.В. Раннє втручання як система підтримки дітей із порушеннями розвитку та групи ризику і їхніх родин у Польщі	749
Ярмошук В.Д. Система методичної роботи з педагогами як критерій оцінки діяльності закладу дошкільної освіти	752
Ярмошук К.І. Цифровізація освітнього процесу в дошкіллі – вимога часу	756

Наукове видання

**ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

**IMPLEMENTATION OF MODERN TECHNOLOGIES IN THE
PROCESS OF ENSURING QUALITY TRAINING OF FUTURE
SPECIALISTS IN PRESCHOOL EDUCATION**

Збірник наукових праць

Відповідальний за випуск – **Зданевич Л. В.**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Упорядкування: **Олеся Мисик**

Літературні редактори: **Лариса Зданевич, Леоніда Пісоцька**

Художнє оформлення: **Лілія Онофрійчук**

*Надруковано з оригінал-макетів авторів.
За достовірність фактів, назв, дат, посилань на літературні джерела тощо відповідальність несуть автори.*

Здано до друку 22.02.2024 р.

Підписано до друку 20.02.2024 р.

Формат 60×84/16.

Гарнітура Bookman Old Style. Умови. друк. арк. 32,4

Тираж 200 прим. Зам. №2301/24

Набір здійснено у інформаційно-методичному центрі
зі спеціальності 012 Дошкільна освіта
29013, м. Хмельницький, вул. Проскурівського підпілля, 139

